

Korona-situasjonens innvirkning på toll og avgifter

Koronaviruset vil ha en betydelig innvirkning på verdenshandelen, og UNCTAD, som er FN-konferansen om handel og utvikling, mener oppbremsingen av vareproduksjonen som har skjedd bare i Kina vil kunne resultere i en nedgang i verdenshandelen på langt over 50 milliarder dollar.

Tollrådgiver
Helene Hval
Senior Manager BDO Advokater

Tollrådgiver
Cato Huseby
Senior Manager, BDO Advokater

Fokus på tollbehandling

I en artikkelserie vil vi sette søkelys på spørsmål knyttet til tollbehandling av varer. Artikkelen vil blant annet omfatte import- og eksportprosedyrer, regelverket knyttet til frihandelsavtaler, særavgifter og tiltak i forbindelse med Brexit. Forfatterne er tollrådgivere ved BDO Advokater AS.

Store shippingsselskaper som transporterer varer fra Kina til resten av verden, sliter fortsatt med færre sjøtransporter i forhold til normalt. Så mye som rundt 80 prosent av verdenshandelen målt i volum fraktes via sjø, og Kina huser syv av verdens ti travleste containerhavner, etterfulgt av Singapore og Sør-Korea som også har slitt med massive utbrudd av koronaviruset.

Konsekvenser i Norge

For Norge sin del er det ikke estimert en verdi av påvirkningen for import og eksportsektoren, men at vi har blitt berørt er helt sikkert. Bare det at Kina bremses opp i sin produksjon og import vil ha utslag for norsk økonomi. Av land utenfor Europa importerer vi mest fra Kina og USA. Blant annet kom nesten tre av fire mobiltelefoner fra Kina i 2019, og 90 prosent av alle PCer inn til Norge kommer fra Kina.

Likeledes er USA og Kina de to største mottakerne av norske fastlandsvarer utenfor Europa. De to landene importerte norske varer for henholdsvis 35 og 25 milliarder kroner i 2019, en andel på syv og fem prosent av vår totale fastlandseksport, ifølge SSB. Det kan se ut som at de mest utsatte sektorene er innenfor fisk og sjømat, tekstil, bil, maskiner, presisjonsinstrumenter og kommunikasjonsutstyr. I tillegg melder blant annet DHL om store utfordringer innen både flyfrakt og veitransport.

Både Norgesgruppen og Coop sier de har opplevd enkelte forsinkelser på varer, men at det på nåværende tidspunkt ikke er noe problem, i og med at varetransport er unntatt fra inn- og utreiserestriksjonene.

Tolletaten har innført forenklinger

Pr. nå er alle grenseoverganger i Norge åpne for å sikre transport av varer. I tillegg vedtok tolletaten fredag 20. mars en midlertidig forskrift som angår transportører med transporttillatelse. Endringen innebærer en utvidelse for transportører som allerede innehar gyldige transporttillatelse. Der transportører tidligere har hatt muligheten til å passere grensen via ubetjent grenseovergang eller over betjent grenseovergang utenom åpningstid, vil de med den nye forskriften nå kunne passere grensen på oppgitte tollsteder også innenfor åpningstiden uten stopp.

Formålet med forskriften er å redusere smitterisiko ved at de aktuelle transportørene ikke trenger å melde seg fysisk ved ekspedisjonslokalet. Forskriften sikrer også harmonisering med svensk regelverk i den situasjonen vi nå befinner oss i.

Samme dag ble det også vedtatt ytterligere en midlertidig tollforskrift, som gjelder for næringsaktører som benytter seg av løsningen «direkte kjøring». Der har tolletaten vedtatt en midlertidig utvidelse av fristen for å legge frem utfylt deklarasjon, fra 10 til 30 dager.

Midlertidig toll- og avgiftsfritak for nødsendinger med smittevernutstyr

Innførsel av nødsendinger med smittevernutstyr og annet medisinsk materiell til Norge er tillatt uten oppkreving av toll og innførselsmervdiavgift. Dette er et tiltak som kun vil gjelde midlertidig under koronakrisen, og sendingene skal innføres og deklarerer som midlertidig innførsel. Dette kan gjøres selv om det ikke gjenstår noe materiell eller utstyr for gjenutførsel og selv om man allerede på tidspunktet for innførsel vet at alt utstyr vil bli forbrukt.

Det er krav til godkjenning og sertifisering av smittevernutstyr og medisinsk materiell, slik som CE-merking.

Unngå fysisk ekspedering

For i størst mulig grad å unngå fysisk oppmøte og ekspedering hos tolletaten anbefales det at eksportører/speditører ikke møter opp i ekspederinger for å få stemplet varesertifikater EUR 1. Tolletaten godtar nå også kopier av opprinnelsesbevis, både i svart/hvitt og i farger, uten krav om at bakgrunnsmønsteret (i farger) på varesertifikatet må være synlig.

Tilsvarende tiltak er innført i andre land, bl.a. EU og EFTA-landene. Det innebærer at utenlandske myndigheter i stor utstrekning vil godta elektroniske kopier av opprinnelsesbevis.

Eksportører/speditører oppfordres til å benytte opprinnelseserklæring (fakturaerklæring) i størst mulig utstrekning. Alle handelsavtaler, bortsett fra EFTA-GCC, åpner for at opprinnelseserklæring kan benyttes ved utførsel fra Norge. Opprinnelseserklæring kan settes på en faktura, eller et annet handelsdokument som for eksempel pakkeseddel. Kravet er at handelsdokumentet må beskrive varen.

Tolletaten har denne måneden startet med pilottesting av elektronisk varesertifikat EUR 1, og håper at det skal være tilgjengelig for alle i løpet av et par måneder.

Eksport og import av avfall

Miljødirektoratet innfører midlertidige og endrede rutiner for å sikre effektiv

En stor andel av verdenshandelen målt i volum fraktes via sjø.

saksbehandling og praktisk løsninger knyttet til forsendelser av avfall over landegrensene. EU har igangsatt flere initiativ for å sikre at transport og behandling av avfall ikke stopper opp.

Aksept for elektroniske følgedokumenter

I og med at fysiske dokumenter kan være en smittekilde, har Norge, Danmark, Sverige, Finland, Nord-Irland og Sachsen (i Tyskland) informert om at de nå aksepterer elektroniske følgedokumenter (Movement document IB og Annex VII). Det innebærer at transportør kan vise frem lesbare følgedokumenter med signatur på mobiltelefon, lesebrett, laptop, e.l.

Stengte grenseoverganger

Noen land har stengt enkelte grenseoverganger, og transportører må bruke alternative ruter. På tolletatens sine hjemmesider vil man hele tiden finne oppdatert informasjon over hvilke overganger som er stengt. Blant annet har Finland stengt noen grenseoverganger mot Norge, og pr. nå er levering av varer og returtrafikk kun tillatt over Karigasniemi, Kilpisjärvi, Kivilompolo, Nuorgam, Näätämö and Utsjoki.

Privatimport

Ifølge Folkehelseinstituttet er det ikke noe som tilsier at det er risiko knyttet

til kjøp av varer og mottak av pakker fra verken Kina eller andre land, så lenge det ikke er snakk om kjøp av levende eller døde dyr. Dette gjelder også pakker som har vært innom høyrisikoland på vei til Norge.

Avgiftsendringer

Det har blitt gjort en rekke avgiftstiltak gjennom regjeringens tiltakspakker i et forsøk på å lette den økonomiske situasjonen og bidra til å trygge bedrifter og arbeidsplasser.

Blant annet skal flypassasjeravgift for perioden 1. januar 2020 tom. 31. oktober 2020 som allerede er innbetalt for perioden, tilbakebetales til flyselskapene eller deres representanter.

Lufthavnavgiftene opphører i fra 13. mars til 30. juni. Det som gjelder for avgifter for sivil luftfart, er i tillegg til passasjeravgiften: transittavgift, security-avgift og take-off-avgift.

For Innbetaling av mervdiavgiften for 1. termin, den 14. april, er fristen utsatt til 10. juni, og den lave mervdiavgiftsatsen for persontransport, overnatting, allmennkringkasting samt adgang til kino, idrettsarrangementer, fornøynessparker og opplevelsessentre, er satt ned fra 12 % til 6 % gjeldende fra 1. april til 31. oktober i år.